

*“КЭЭБ” ААКунун Жалгыз
акционеринин 22.02.2024-ж.№3-р
чечими менен бекитилген*

**“Кыргыз Энергетикалык Эсеп Борбору” ачык акционердик коомунун
Текшерүүчүсү жөнүндө
ЖОБО**

Бишкек ш. 2024-ж.

“Кыргыз Энергетикалык Эсеп борбору” ачык акционердик коомунун Текшерүүчүсү жөнүндө Жобо)мындан ары – Жобо) Кыргыз Республикасынын “Акционердик коомдор жөнүндө” Мыйзамынын жана Коомдун Уставынын жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык иштелип чыккан.

Жобо “Кыргыз Энергетикалык Эсеп борбору” ачык акционердик коомунун Текшерүүчүсүн (мындан ары - Коомдун Текшерүүчүсү) түзүүнүн жана ишмердигинин тартибин, анын укуктарын, милдеттерин жана жоопкерчилигин аныктайт.

Жобо Жалгыз акционерден турган (мындан ары-Жалгыз акционер) акционерлердин жалпы чогулушу тарабынан бекитилет.

Бул жобого өзгөртүүлөр жана толуктоолор Жалгыз акционердин чечиминин негизинде киргизилет.

1.ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1.1. “Кыргыз Энергетикалык Эсеп борбору” ачык акционердик коомунун (мындан ары - Коом) Текшерүүчүсү Коомдун финансылык-чарбалык ишмердигине контролдукту ишке ашыруу үчүн Жалгыз акционер тарабынан шайланат жана анын иши инвесторлордун Коомго жана анын башкаруу органдарына болгон ишенимин камсыз кылууга багытталган.

Контролдоо системасынын негизги максаты болуп Жалгыз акционердин жана коомдун активдеринин капиталдык салымдарын коргоо болуп эсептелет.

1.2.Коомдун Текшерүүчүсү өзүнүн ишмердигин Кыргыз республикасынын мыйзамдарына , Коомдун Уставына жана ушул Жобого ылайык ишке ашырат.

1.3.Коомдун Текшерүүчүсү Жалгыз акционерге отчеттуу. Коомдун Текшерүүчүсү өзүнүн ишмердиги жөнүндө акционерлердин жылдык жалпы чогулушунда жана ушундай маселе Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен жана Коомдун Уставы менен белгиленген тартипте кезексиз жалпы чогулуштун күн тартибине киргизилген учурда акционерлердин кезексиз жалпы чогулушунда отчет берет.

1.4. Коомдун Текшерүүчүсү квартал сайын Коомдун Жалгыз акционерине аткарылган иштер боюнча маалымат берет.

2. КООМДУН ТЕКШЕРҮҮЧҮСҮ, ДАЙЫНДООНУН ЖАНА ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫН ТОКТОТУУНУН ТАРТИБИ

2.1. Коомдун Текшерүүчүсү акционерлердин жылдык жалпы чогулушунда 1 (бир) жылдык мөөнөткө шайланат. Коомдун Текшерүүчүсү болуп шайланган адамдар катары менен үч жолудан ашык шайлана албайт.

2.2. Коомдун Текшерүүчүсүн шайлоо боюнча чечим Жалгыз акционер тарабынан кабыл алынат. Коомдун Текшерүүчүсүнүн кийинки мөөнөткө ыйгарым укуктары Жалгыз акционердин чечими менен узартылышы мүмкүн.

2.3. Коомдун Текшерүүчүсүн шайлоодо талапкерлерди көрсөтүү боюнча сунуштар Жалгыз акционер тарабынан финансылык жыл аяктагандан кийин 30 (отуз) күндөн кеч эмес мөөнөттө көрсөтүлөт.

2.3.1. Жалгыз акционер тарабынан Коомдун Текшерүүчүсүнүн кызматына талапкер жөнүндө, анын ичинде, бирок аны менен чектелбестен, талапкердин жаш курагы жана билими жөнүндө, акыркы беш жылдын ичинде талапкер ээлеген кызмат орундары, анын Коом менен болгон өз ара мамилесинин мүнөзү, ошондой эле башка уюмдарда башка кызмат орундарына көрсөтүлүшү, талапкердин өз милдеттеринин аткарылышына таасирин тийгизиши мүмкүн болгон жагдайлар жөнүндө максималдуу маалымат берилиши керек.

2.3.2. Коомдун Жалгыз акционери Башкы дирекциянын мүчөлөрүнө жана акционерлердин жалпы чогулушунун кароосуна коюла турган Коомдун Текшерүүчүсүнүн кызматына талапкерлер жөнүндө маалыматтардын тизмесин аныктоосу мүмкүн.

2.3.3. Башкы дирекция тарабынан талапкердин талап кылынган маалыматты берүүдөн баш тартуусу жөнүндө маалымат берилиши мүмкүн.

2.4. Коомдун Текшерүүчүсү болуп төмөнкүлөр шайлана албайт:

- юридикалык жактар;
- экономикалык ылмыштары үчүн соттолгон (мурдагы беш жыл ичинде), же сот тарабынан айрым кызмат орундарын ээлөө же белгилүү бир ишмердик менен алектенүү укугунан ажыратылган адамдар;
- Коомдун товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр рыногунда атаандашы болгон Коомдун Текшерүүчүсү, чарба жүргүзүүчү субъекттин Башкармасынын же Директорлор Кеңешинин мүчөсү болгон адамдар;
- Башкы дирекциянын мүчөлөрү, Коомдун кызматкерлери, аткаруучу органдын аффилиацияланган адамдары жана Коомдун башка кызмат адамдары;

2.5. Коомдун шайлануучу Текшерүүчүсү тиешелүү квалификацияга, 3 жылдан кем эмес финансылык жана текшерүүчүлүк иштин тажрыйбасына ээ болушу керек.

Коомдун Текшерүүчүсү туруктуу негизде иштей алат, ошондой эле Коомдун Текшерүүчүсүнүн ишин жумушунун негизги орду менен айкалыштыра алат.

2.6. Коомдун Текшерүүчүсүнүн ыйгарым укуктары Жалгыз акционер көрсөтүүчү акционерлердин жалпы чогулушунун чечими менен мөөнөтүнөн мурда токтотулушу мүмкүн.

Коомдун Текшерүүчүсүнүн ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу маселеси акционерлердин жалпы чогулушунун кароосуна Коомдун Текшерүүчүсүнүн өз демилгеси менен, анын мүчөлөрүнүн көпчүлүгү менен кабыл алынган чечимдин негизинде Башкы дирекция тарабынан, акционерлердин жалпы жылдык чогулушун өткөрүүдө акционер тарабынан киргизилиши мүмкүн.

2.7. Коомдун Текшерүүчүсүнүн ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу боюнча себептер:

- өз милдеттерин талаптагыдай эмес аткаргандыгы;
- Коомдун Текшерүүчүсүнүн ишине бир квартал бою катышпагандыгы;
- квалификациясынын төмөндүгү;

- өз милдеттерин аткаруунун мүмкүн эместиги (республиканын чектеринен чыгып кетүү, ден соолугунун абалы ж.б.).

2.8. Коомдун жаңы Текшерүүчүсү акционерлердин жалпы чогулушунда шайланбай калса, анда Коомдун жаңы Текшерүүчүсү шайланганга чейин Коомдун эски Текшерүүчүсү иштей берүүсүн улантат.

3.ТЕКШЕРҮҮЧҮНҮН ИШИН УЮШТУРУУ ЖАНА АНЫН МИЛДЕТТЕРИ

Коомдун Текшерүүчүсү Коомдун финансылык-чарбалык ишмердигине ички контролдукту ишке ашырат.

3.2. Коомдун Текшерүүчүсү эффективдүүлүгүнө баа берет жана Коомдун ичиндеги ички контролдун системасын өркүндөтүү боюнча сунуштарды иштеп чыгат; Жалгыз акционерге ички контролдоо системасын колдонуунун жүрүшү жана анын иштөөсүнүн адекваттуулугу жөнүндө маалыматты жана отчетту (корутундуну) жылдык жалпы чогулушка даярдайт.

3.3. Коомдун Текшерүүчүсүнүн негизги милдеттери болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- Коомдун жана анын структуралык бөлүнүштөрүнүн финансылык-чарбалык ишмердигине ревизияларды жана текшерүүлөрдү жүргүзүү;

- эсептин жана отчеттуулуктун тууралыгын, Коомдун мүлкүнүн сакталышын камсыз кылуу, жетпей калуулардын алдын алуу жана жойуу, уурдоолор жана чарбасыздык боюнча иштерди текшерүүлөрдү ишке ашыруу;

-жер-жерлердеги Коомдун бүткүл мүлкүн карап чыгууну жана ревизиялоону жүргүзүү, жыл ичинде жүргүзүлгөн иштерди, ошондой эле Коомдун тиешелүү чыгымдоолорун текшерүү;

- акционерлердин жалпы чогулушунда кароо үчүн Коомдун жылдык отчеттору жана баланстары боюнча төмөнкүлөр камтыла турган корутундуларды даярдоо жана киргизүү:

- Коомдун отчетторунда жана башка документтеринде камтылган маалыматтардын аныктыгын тастыктоо;
- Кыргыз Республикасынын ченемдик актылары, ошондой эле Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары менен белгиленген финансылык-чарбалык ишмердикти ишке ашырууда бухгалтердик эсепти жүргүзүүнүн жана финансылык отчеттуулукту берүүнүн тартибин бузуу фактылары жөнүндө маалымат;

-алдыдагы жылга ишмердиктин планы, ошондой эле пайданы бөлүштүрүүнүн тартиби боюнча кароо жана корутундуну берүү.

3.4. Коомдун Текшерүүчүсү өзүнүн иш милдеттерин аткаруу максатында Башкы дирекциянын отурумун жана акционерлердин жалпы чогулушун чакырууну талап кыла алат.

3.5. Өзүнүн иш милдеттерин ишке ашыруу үчүн Коомдун Текшерүүчүсү Коомдун бардык финансылык-чарбалык документтерине тоскоолдуксуз жеткиликтүүлүккө ээ болот. Коомдун Текшерүүчүсүнүн талабы боюнча Коомдун башкаруу органдарында кызмат орундарын ээлеген адамдар Коомдун финансылык-чарбалык ишмердиги жөнүндө документтерди көрсөтүүгө милдеттүү.

3.6. Коомдун Текшерүүчүсү Жалгыз акционердин кароосуна, ал эми аныкталган бузуулардын кесепети Коомдун банкроттугу (кудуретсиздиги) болуп калышынын ыктымалдыгы учурларында, акционерлердин жалпы (кезексиз) чогулушунун кароосуна Коомдо аныкталган финансылык-чарбалык ишмердиктеги бузуулар жөнүндө корутундуну берет.

3.7. Коомдун Жалгыз акционери он күндүк мөөнөттө Коомдун Текшерүүчүсүнүн корутундусун карап чыгып, тиешелүү чечим чыгарууга милдеттүү.

3.8. Аныкталган бузууларды четтетүүгө контролдук Коомдун Текшерүүчүсүнө жүктөлөт.

3.9. Коомдун Текшерүүчүсү төмөнкүлөргө укуктуу:

- түшүндүрмөлөрдү алууга, ревизияларды жана текшерүүлөрдү жүргүзүү үчүн көз карандысыз эксперттерди, аудиторлорду жана башка адистерди компаниянын каражаттарынын эсебинен тартууга;

- Коомдун Башкы дирекциясынын отурумдарына катышууга жана чыгып сүйлөөгө;

- Коомдун кызмат адамдарынан алардын ишине зарыл болгон документтерди көрсөтүүнү талап кылууга;

- аудиторду шайлоо боюнча сунуштарды берүүгө.

3.10. Текшерүүчү өзүнүн отурумдарына Коомдун кызмат адамдарын жана кызматчыларын чакырууга, ошондой эле аудитордук уюмдун өкүлдөрүн жана алардан текшерилип жаткан маселелер боюнча оозеки жана кат жүзүндөгү түшүндүрмөлөрдү талап кылууга.

3.11. Коомдун Текшерүүчүсү Башкы дирекция тарабынан аудитордук уюмду тандоодо өз корутундусун берет, ал үчүн Коомдун Башкы дирекциясы Коомдун Текшерүүчүсүн аудитордук уюмдардан түшкөн бардык өтүнмөлөр менен тааныштыруусу керек. Коомдун Текшерүүчүсү ошондой эле аудитор менен келишимди бузуу жөнүндө маселени демилгелөөгө укуктуу.

3.12. Жыл сайын, жылдык жалпы чогулушту өткөрүүгө 30 күндөн кеч эмес мурда, Коомдун Текшерүүчүсү өткөн финансылык жыл үчүн корутундуну Жалгыз акционердин аны менен таанышуусу үчүн жеткиликтүү болушун камсыз кылуу максатында Башкы дирекцияга жана Коомдун Катчысына берүүгө милдеттүү. Коомдун Текшерүүчүсүнүн корутундусу Жалгыз акционерге анын талабы боюнча берилиши мүмкүн. Коомдун Текшерүүчүсүнүн тиркелген корутундусу жок Башкы дирекция акционерлерди жылдык жалпы чогулушуна берилген Коомдун финансылык отчетун алдын ала беките албайт.

3.13. Коомдун Текшерүүчүсүнүн отурумдары зарылдыгына жараша, бирок квартал сайын бирден кем эмес өткөрүлөт.

3.14. Коомдун финансылык –чарбалык ишмердигин текшерүү (ревизиялоо) Коомдун жыл ичиндеги ишмердигинин жыйынтыктары боюнча текшерүүлөрдүн бекитилген графигине ылайык , ошондой эле кайсы убакты болбосун төмөнкүлөрдүн демилгеси менен жүргүзүлөт:

-Жалгыз акционердин;

-Коомдун Текшерүүчүсүнүн;

-Башкы дирекциянын;

3.15. Коомдун финансылык-чарбалык ишмердигин кезексиз текшерүү аны жүргүзүү боюнча Жалгыз акционердин талабы же акционерлердин жалпы чогулушунун протоколу келгенден 30 күндөн кеч эмес башталат. Аны өткөрүүнү мөөнөтү 90 күндөн ашпоосу керек.

Финансылык-чарбалык ишмердикти текшерүүнүн жыйынтыктары боюнча Коомдун Текшерүүчүсүнүн корутундусун кезексиз текшерүүнүн демилгечисине Коомдун Катчысы аркылуу текшерүүнү жүргүзгөндөн кийин 3 күндүн ичинде берүү сунушталат.

3.16. Коомдун финансылык-чарбалык ишмердигин текшерүүнүн натыйжалары Коомдун Текшерүүчүсү кол кое турган корутунду менен таризделет.

3.17. Коомдун Башкы дирекциясы 10 күндүк мөөнөттө Коомдун Текшерүүчүсүнүн корутундусун карап чыгат жана өзүнүн түшүндүрмөлөрүн же каршы пикирлерин берет.

3.17.1. Текшерүүнүн натыйжалары боюнча Коомдун Текшерүүчүсү, Башкы директор жана Коомдун башкы бухгалтери кол кое турган акт түзүлөт.

3.17.2. Коомдун Текшерүүчүсүнүн корутундусу аткаруу үчүн милдеттүү болуп эсептелет.

3.18. Жалгыз акционер Коомдун Текшерүүчүсүнүн текшерүүлөрүнүн (ревизияларынын) материалдары менен таанышууга укуктуу. Коомдун финансылык-чарбалык ишмердигине тиешелүү корутундулардын бардык көчүрмөлөрү жана башка документтер Коомдун Текшерүүчүсүндө сакталат.

3.19. Коомдун Текшерүүчүсү өзүнүн штампына ээ жана өзүнүн иш кагаздарын жүргүзөт.

4. КООМДУН ТЕКШЕРҮҮЧҮСҮНҮН СЫЙАКЫСЫ

4.1. Коомдун Текшерүүчүсүнүн өз милдеттерин аткарууга байланышкан чыгымдардын ордун толтуруу жана Коомдун Текшерүүчүсүн кармап турууга кеткен чыгымдар Жалгыз акционер тарабынан бекитилет.

4.2. Эгерде Коомдун финансылык абалы олуттуу начарласа жана көрсөтүлгөн сыйакы теңдеш болбой калса, анда Жалгыз акционер аны төмөндөтүүгө укуктуу. Коомдун Текшерүүчүсүнүн ишмердигинин алкактарындагы милдеттерди аткарууга байланышкан чыгымдардын ордун толтуруу Коом тарабынан ишке ашырылат.

4.3. Коомдун жылдык отчетунда Коомдун Текшерүүчүсүнүн ишмердигин баалоону натыйжалары, ошондой эле Коомдун Текшерүүчүсүнө сыйакы жана компенсациялар катары төлөнгөн жалпы сумма жөнүндө маалымат чагылдырылат.

5.КООМДУН ТЕКШЕРҮҮЧҮСҮНҮН МИЛДЕТТЕРИ ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИГИ

5.1. Коомдун Текшерүүчүсү өзүнө маалым болгон бардык конфиденциалдуу маалыматтарды, коммерциялык жана өндүрүштүк жашыруун сырларды сактоого милдеттүү.

5.2. Коом түзүп жаткан бүтүмгө финансылык кызыкчылыгы бар Коомдун Текшерүүчүсү төмөнкүлөргө милдеттүү:

-бул тууралуу жалгыз акционерге билдирүүгө;

-бүтүмдү жасоого Жалгыз акционердин кат жүзүндөгү руксатын алууга.

5.3. Коомдун Текшерүүчүсүнүн финансылык кызыкчылыгы, алып айтканда, төмөнкүлөрдү билдирет:

- ал (же анын жакын туугандары же аффилиацияланган адамдар) товарлардын (кызматтардын) менчик ээси болсо, насыячы же товарлардын (кызматтардын) негизги жөнөтүүчүсү болсо, же тиешелүү түрдө коом өндүрүүчү же көрсөтүүчү товарлардын сатып алуучусу же кызматтарды алуучу болсо;

- ал (же анын жакын туугандары же аффилиацияланган адамдар) толугу менен же бир бөлүгүндө коомдун мүлкүнөн түзүлгөн менчик ээси, насыячы же жеке же юридикалык жак менен эмгектик мамилелерде болсо, же Коомдун мүлкүн тескөөдөн киреше алууга укугу бар болсо.

5.4. Бүтүмгө финансылык кызыкчылыгы бар Коомдун Текшерүүчүсү ушул Жобонун 5.2. пунктунда аныкталган мындай бүтүмдү түзүүнүн тартиби боюнча талаптарды аткарбаса, анда ал ушундай бүтүмдүн натыйжасында Коомго келтирген чыгашалар үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык мүлктүк жоопкерчиликти тартат.

5.5. Коомдун Текшерүүчүсү Коомдун Уставы жана ушул Жобо менен аныкталган функцияларды талаптагыдай аткарбагандыгы үчүн жоопкерчиликти болот.